

BỘ Y TẾ
VIỆN Y HỌC BIỂN

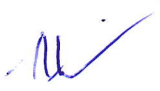

QUY TRÌNH PHÁT MÁU TỐI CẤP
VÀ PHÁT MÁU CẤP CỨU

*(Ban hành kèm theo Quyết định số /QĐ-YHB ngày tháng 8 năm 2025
của Viện trưởng Viện Y học biển)*

Mã số: XN-QTXN.TM13

Ngày ban hành: 01/8/2025

Lần ban hành: 1

Trách nhiệm	Soạn thảo	Người kiểm tra	Phê duyệt
Họ và tên	CNXN: Bùi Thị Thanh Thúy	ThS. BS Trịnh Thị Nhung	TS. BSNT Nguyễn Bảo Nam
Chữ ký			
Chức danh		Trưởng khoa XNTH	Viện trưởng

VIỆN Y HỌC BIÊN	QUY TRÌNH PHÁT MÁU TỐI CẤP VÀ PHÁT MÁU CẤP CỨU	Mã số: XN-QTXN.TM13 Lần ban hành: 1 Ngày ban hành: 01/8/2025
-----------------	---	--

NOI NHẬN

Viện trưởng	☒
Phó viện trưởng	☒
Hội đồng KHCN và chuyên môn Viện	☒
Các khoa/phòng/trung tâm	☒

THEO DÕI SỬA ĐỔI TÀI LIỆU

TT	Vị trí	Nội dung sửa đổi	Người sửa	Ngày sửa

1. Mục đích

Đảm bảo phát máu an toàn cho người bệnh trong tình huống tối cấp và cấp cứu.

2. Phạm vi áp dụng

Áp dụng đối với tất cả các trường hợp sử dụng quy trình phát máu tối cấp và cấp cứu tại Viện Y học biển.

3. Trách nhiệm

Nhân viên được phân công thực hiện đúng quy trình, báo cáo trưởng khoa hoặc người có chuyên môn khi có kết quả bất thường xảy ra.

4. Định nghĩa và từ viết tắt

XNTH	Xét nghiệm tổng hợp
QC	Quality control (kiểm tra chất lượng)
QLCL	Quản lý chất lượng
KHC	Khối hồng cầu
TLTK	Tài liệu tham khảo
NB	Người bệnh
BSLS	Bác sỹ lâm sàng
NVYT	Nhân viên y tế

5. Thiết bị và vật liệu

5.1. Thiết bị

Máy ly tâm ống thẳng.

Tủ lạnh bảo quản thuốc thử huyết thanh mẫu, hồng cầu mẫu và mẫu máu, huyết thanh Coombs

Kính hiển vi

Bình cách thủy 37°C (hoặc tủ ấm hoặc bình giữ nhiệt)

5.2. Vật liệu

5.2.1. Dụng cụ:

Gạch men trắng.

Bình đựng nước muối.

Pipette, đầu côn

Ống nghiệm nhựa hoặc thủy tinh.

Giá đựng ống nghiệm

Lam kính.

Bút chì kính, bút dạ

Bông thấm

Cốc mỏ thuỷ tinh

Que khuấy

Găng tay

5.2.2. Hóa chất:

Anti D, anti A, anti B, anti AB

Huyết thanh Coombs

Nước muối 0.9%

Hồng cầu mẫu

Hồng cầu chứng

5.2.3. Mẫu bệnh phẩm

- Mẫu bệnh phẩm: 2ml máu toàn phần chống đông bằng EDTA.

- Trên tube mẫu bệnh phẩm yêu cầu ghi các thông tin sau:

+ Họ và tên bệnh nhân

+ Mã bệnh nhân

+ Tuổi/năm sinh

6. An toàn

Áp dụng các biện pháp an toàn chung khi xử lý mẫu và thực hiện xét nghiệm theo quy trình về an toàn xét nghiệm mã số: XN-QTQL 5.2.02.

7. Quy trình thực hiện

7.1. Quy trình truyền máu tối cấp

Thực hiện trong vòng 10 phút kể từ khi khoa XNTH nhận được mẫu máu dự trữ từ khoa lâm sàng.

STT	Các bước	Người thực hiện	Nội dung công việc – Yêu cầu
1	Đánh giá nguy cơ và chỉ định truyền máu	BLS	<ul style="list-style-type: none">- Đánh giá nguy cơ, xác định tình trạng cần truyền máu tối cấp.- Giải thích, thông báo cho NB/người nhà NB về yêu cầu truyền máu tối cấp, các thủ tục cần thiết cho truyền máu và cho NB/ người nhà NB ký cam kết theo MS05.QT16.25

STT	Các bước	Người thực hiện	Nội dung công việc – Yêu cầu
		Điều dưỡng khoa lâm sàng	Gọi điện thoại ngay cho khoa XNTH báo về nhu cầu cần truyền máu tối cấp.
2	Ghi Phiếu dự trữ máu	Bác sỹ khoa lâm sàng	Ghi đầy đủ thông tin trên 2 liên của phiếu dự trữ máu theo MS01.QT16.25 (trường hợp chưa xác định được nhóm máu thì để trống). Ghi rõ “TỐI CẤP” trên phiếu dự trữ.
3	Tiếp nhận phiếu dự trữ máu và mẫu máu dự trữ	Điều dưỡng khoa lâm sàng	Mang phiếu dự trữ và mẫu máu dự trữ đến khoa XNTH
		NVYT khoa XNTH	Tiếp nhận và kiểm tra đối chiếu thông tin giữa phiếu dự trữ và ống máu dự trữ
4	Phát máu	NVYT khoa XNTH	<p>- Thực hiện định nhóm ABO và Rh(D) của mẫu máu NB, lựa chọn khối hồng cầu (KHC) cùng nhóm ABO/Rh(D). Ghi lên túi đơn vị máu: “CHƯA LÀM PHẢN ỨNG HÒA HỢP”. Lưu đầu dây trước khi bàn giao cho NVYT khoa lâm sàng.</p> <p>- Trong trường hợp không xác định được nhóm máu, NVYT khoa XNTH cấp ngay 1 KHC nhóm O/Rh(D) âm. Nếu trong kho máu không có sẵn KHC nhóm O/Rh(D) âm thì thông báo cho BSLS để cấp phát KHC nhóm O/Rh(D) dương.</p> <p>- Tiếp tục tiến hành làm phản ứng hoà hợp. Khi có kết quả xét nghiệm, NVYT khoa XNTH thông báo ngay kết quả và trả kết quả cho BSLS.</p> <p>Trường hợp nhận kết quả phản ứng hoà hợp dương tính, BSLS phải ra quyết định ngừng truyền máu ngay.</p> <p>- Phối hợp với NVYT khoa lâm sàng hoàn thiện các thủ tục hành chính ngay khi giải quyết xong tình trạng cấp cứu của bệnh nhân.</p>

7.2. Quy trình truyền máu cấp cứu

Thực hiện trong vòng 20 phút kể từ khi khoa XNTH nhận được mẫu máu dự trữ từ khoa lâm sàng.

STT	Các bước	Người thực hiện	Nội dung công việc – Yêu cầu
1	Đánh giá nguy cơ và chỉ định truyền máu	BSLS	<ul style="list-style-type: none"> - Đánh giá nguy cơ, xác định tình trạng cần truyền máu cấp cứu. - Giải thích, thông báo cho NB/người nhà NB về yêu cầu truyền máu cấp cứu, các thủ tục cần thiết cho truyền máu và cho NB/ người nhà NB ký cam kết theo MS05.QT16.25
		Điều dưỡng khoa lâm sàng	Gọi điện thoại ngay cho khoa XNTH báo về nhu cầu cần truyền máu cấp cứu.
2	Ghi Phiếu dự trữ máu	Bác sỹ khoa lâm sàng	Ghi đầy đủ thông tin trên 2 liên của phiếu dự trữ máu theo MS01.QT16.25 (trường hợp chưa xác định được nhóm máu thì để trống), ghi rõ “CẤP CỨU” trên phiếu dự trữ.
3	Tiếp nhận phiếu dự trữ máu và mẫu máu dự trữ	Điều dưỡng khoa lâm sàng	Mang phiếu dự trữ và mẫu máu dự trữ đến khoa XNTH
		NVYT khoa XNTH	Tiếp nhận và kiểm tra đối chiếu thông tin giữa phiếu dự trữ và ống máu dự trữ
4	Phát máu	NVYT khoa XNTH	<ul style="list-style-type: none"> - Tiến hành định nhóm máu ABO/Rh(D), chọn đơn vị KHC cùng nhóm ABO/Rh(D). - Tiếp tục tiến hành làm phản ứng hòa hợp trong môi trường nước muối 22°C. Nếu phản ứng hòa hợp âm tính sẽ tiến hành phát máu. - Tiếp tục tiến hành làm phản ứng hoà hợp có sử dụng kháng globulin người. Khi có kết quả xét nghiệm, NVYT khoa XNTH thông báo ngay kết quả và trả kết quả cho BSLS. <p>Trường hợp nhận kết quả phản ứng hoà hợp dương tính, BSLS phải ra quyết định ngừng truyền máu ngay.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Phối hợp với NVYT khoa lâm sàng hoàn thiện các thủ tục hành chính ngay khi giải quyết xong tình trạng cấp cứu của bệnh nhân.

8. Diễn giải và báo cáo kết quả

Nếu một trong những điều kiện của phản ứng hoà hợp dương tính (ngưng kết) phải tiến hành ngừng đơn vị máu đang truyền và chọn đơn vị máu khác cho NB.

9. Lưu ý (cảnh báo)

- NVYT thực hiện kiểm chứng theo quy định của thông tư 26/2013/TT-BYT về Hướng dẫn hoạt động truyền máu.

- NVYT đọc kỹ và tuân thủ đúng các bước tiến hành kỹ thuật theo hướng dẫn của nhà sản xuất sinh phẩm mà đơn vị hiện đang sử dụng.

10. Lưu trữ hồ sơ

- Khoa XNTH trả kết quả chính xác trên phần mềm, ghi chép rõ ràng kết quả vào sổ kết quả xét nghiệm.

- Lưu trữ các biểu mẫu theo đúng quy định.

11. Tài liệu liên quan

Tên tài liệu	Mã tài liệu
Quy trình vận hành kính hiển vi Olympus CX 21 LED	XN-QTKT.TBHH.11
Quy trình vận hành máy ly tâm	XN-QTKT.TBHH.13
Quy trình vận hành bể ấm	XN-QTKT.TBHH.09
Quy trình định nhóm máu hệ ABO (kỹ thuật phiên đá)	XN-QTKT.TM.01
Quy trình định nhóm máu hệ Rh (kỹ thuật phiên đá)	XN-QTKT.TM.02
Xét nghiệm hòa hợp miễn dịch phát máu 22°C (kỹ thuật ống nghiệm)	XN-QTKT.TM.06
Xét nghiệm phản ứng hòa hợp có sử dụng kháng globulin người (kỹ thuật ống nghiệm)	XN-QTKT.TM.07
Quy trình hướng dẫn an toàn.	XN-QTQL 5.2.02

12. Tài liệu tham khảo

1. Bộ Y tế, tháng 6 năm 2014, "Hướng dẫn quy trình kỹ thuật chuyên ngành Huyết học".

2. Bộ Y tế, tháng 12 năm 2015, "Hướng dẫn xây dựng quy trình thực hành chuẩn trong quản lý chất lượng xét nghiệm tại cơ sở khám bệnh, chữa bệnh".

3. Quyết định số 3336/2017/TT-BYT ngày 20/7/2017 về Hướng dẫn quy trình huyết học truyền máu.

4. Thông tư 26/2013/TT-BYT ngày 16/9/2013 về Hướng dẫn hoạt động truyền máu.